

Aanvraagformulier Macrodoelmatigheidstoets Verplaatsing

1. Basisgegevens Instelling

Naam instelling	Protestantse Theologische Universiteit
BRIN-code	00 DV
KvK-nummer	08205747
Contactpersoon aanvraag	████████████████████ ████████████████████ ████████████████████
Contactpersoon CvB	████████████████████ ████████████████████ ████████████████████

2. Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	A24-045
Naam	Theologie (Gemeentepredikant)
Oriëntatie	Wetenschappelijk onderwijs
Niveau	Masteropleiding
Vorm	Voltijd en deeltijd
Gemeente waar de opleiding nu is gevestigd	Amsterdam
Gemeente waar de opleiding wordt gevestigd	Utrecht
Taal	Nederlands
Studielast	180 EC
Studieduur	3 jaar
Beroepsvereisten	Niet van toepassing
Capaciteitsbeperking	Niet van toepassing
Beoogde startdatum	1 september 2024
ISAT-code	66122

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

Het masteronderwijs van de driejarige master Gemeentepredikant van de PThU heeft als doelstelling om vanuit een oecumenisch-protestants theologisch profiel studenten op te leiden tot start-bekwame zelfstandige professionals. Deze masteropleiding is de enige predikantsopleiding van de Protestantse kerk in Nederland. Naast predikanten die in de kerk werkzaam zijn op verschillende terreinen (kerkelijke gemeente, zending, pionierswerk etc.), leiden we ook predikanten op voor de geestelijke verzorging met een zogenaamde zending vanuit de Protestantse kerk, die erkend is door de Stichting Kwaliteitsregister Geestelijk Verzorger (SKGV). Daarnaast is de opleiding eveneens een voorbereidingsroute tot wetenschappelijk onderzoeker (PhD traject). Afgestudeerden van onze masteropleidingen:

- Zijn in staat om complexe problemen te analyseren en hebben een kritische geest ontwikkeld;
- Kunnen op reflectief niveau gegevens interpreteren en problemen oplossen;
- Geven verantwoord leiding aan geloofsgemeenschappen;
- Hebben inzicht in geloof, kerk en samenleving en zijn in staat tot professioneel handelen in uiteenlopende contexten.

Deze onderwijsdoelstelling worden in het huidige onderwijsprogramma van de driejarige masteropleiding Gemeentepredikant, dat in 2021 is vernieuwd en in totaal 180 EC beslaat, concreet gemaakt in de geïntegreerde academische, professionele en persoonlijke vorming voor het predikantschap in en vanuit de Protestantse kerk in Nederland. Het onderliggend onderwijsconcept is dat van de 'reflective practitioner', waarbij de student in een permanente leercyclus in diverse leersettingen kennis en leerervaringen opdoet. Met het oog op de veelzijdige theologische praktijk leren we de studenten vanuit een interdisciplinair perspectief die praktijk te benaderen. Het programma is zowel voor voltijd- als voor deeltijdstudenten toegankelijk.

Het onderwijsprogramma kent drie fasen.

De eerste fase betreft het basissemeester, waarin de student vertrouwd wordt gemaakt met de specifieke integratieve en interdisciplinaire aanpak van dit onderwijsprogramma. In het basissemeester krijgen de studenten, die van diverse vooropleidingen afkomstig zijn, een duidelijk beeld van het verwachte universitaire niveau en de kerkelijke oriëntatie en inbedding van deze master. In deze fase worden drie cursussen met een disciplinaire focus (respectievelijk gericht op kerkgeschiedenis en bijbelwetenschappen, op praktische theologie en op systematische theologie) doorlopen, evenals een interdisciplinaire cursus over de relatie tussen theologie en andere wetenschappelijke disciplines en een inleiding op de integratieve en interdisciplinaire werkwijze.

De tweede fase bestaat uit de zogenaamde themavelden, waarin de studenten leren om zes fundamentele velden uit het werkveld van de theoloog op integratieve en interdisciplinaire wijze te benaderen en daarin te acteren. Een themaveld bestaat, naast colleges, uit een stage van zes weken, supervisie en een training. De zes thema's zijn 'vieren', 'begeleiden', 'preken', 'leren', 'leidinggeven' en 'vernieuwen'. De stage vindt voornamelijk plaats in plaatselijke kerkgemeenschappen, maar ook in krijgsmacht, zorginstellingen etc. en op zogenaamde pioniersplekken, bijvoorbeeld nieuwe vormen van kerk-zijn in nieuwbouwwijken die (nog) geen officiële kerkelijke gemeente vormen. De themavelden beslaan een heel semester; een voltijdsstudent volgt twee themavelden per semester, een deeltijd volgt een themaveld per semester. Elk themaveld wordt afgesloten met een portfolio en een eindgesprek.

De laatste fase staat in het kader van verdieping. Het semester Vrije Ruimte biedt de student de mogelijkheid om zich te verdiepen in bepaalde onderdelen van de academische theologie. Dit kan door middel van het volgen van thematische seminars aan de PThU of aan een andere universitaire masteropleiding (zo mogelijk in het buitenland). Het laatste semester betreft het schrijven van de masterscriptie, waarin de academische vaardigheden, zoals onderzoeken, analyse, interpreteren etc. centraal staan. De student volgt hiervoor een module waarin het zelfstandig wetenschappelijk onderzoek en het schrijven van een scriptie op masterniveau nader wordt uitgewerkt. Daarnaast heeft elke student een individuele begeleider, die de nodige specialistische begeleiding en persoonlijke support biedt. Een training die vooruitkijkt naar het toekomstig functioneren in de praktijk van de theoloog vormt eveneens een onderdeel van dit laatste semester. Het onderwijsprogramma wordt afgesloten met de thesisverdediging.

4. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen (indien van toepassing)

Doelgroep van de masteropleiding Gemeentepredikant van de PThU zijn studenten die in het bezit zijn van een WO Bachelor theologie van een erkende Nederlandse academische instelling met 33 EC aan Bijbelse talen of een (buitenlandse) equivalent, zoals bijvoorbeeld een afgerond Pre-Masterprogramma van de PThU.

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

De afgestudeerden van deze opleiding Theologie Gemeentepredikant van de PThU worden opgeleid tot de praktijk van de academische theoloog. Een ruime meerderheid van de afgestudeerden zal werkzaam zijn als predikant in de Protestantse Kerk of als predikant vanuit de Protestantse kerk in geestelijke verzorging of zending. Daarnaast zijn onze afgestudeerden werkzaam in (para)kerkelijke organisaties van de Protestantse Kerk, meestal op het terrein van beleid en vorming of in onderwijs. Een klein deel van de afgestudeerden kiest voor onderzoek op PhD niveau.

6. Geschatte instroom na verplaatsing

In het kader van de verplaatsing van onderhavige masteropleiding is een instroom enquête uitgezet onder scholieren en studenten. Op basis van dit onderzoek is een reële schatting te maken van de te verwachten instroom in de voltijd bacheloropleiding Theologie. Er is een enquête uitgezet onder studenten van de volgende universiteiten:

- Rijksuniversiteit Groningen
- Protestants Theologische Universiteit
- Vrije Universiteit
- Universiteit Utrecht
- Evangelische Theologische Faculteit, Leuven, België

In totaal hebben 86 respondenten de enquête ingevuld. Aan deze groep is gevraagd of zij de bachelor, waarin verschillende vakgebieden met theologie worden gecombineerd, aan de kleinschalige PThU willen volgen. Twee respondenten hebben niet aangegeven waar ze studeren / werken en worden dus buiten de onderzoeksresultaten gehouden.

Van de 84 respondenten geven 55 respondenten (64%) aan zeker wel de masteropleiding te willen volgen; verplaatsing van de masteropleiding naar Utrecht is voor 52 respondenten geen belemmering.

Van de tien respondenten die aangeven misschien wel geïnteresseerd te zijn in de masteropleiding, geven zeven respondenten aan dat zij ‘misschien wel deze Master volgen als deze in Utrecht wordt aangeboden’. De overige drie hebben een duidelijke voorkeur voor Utrecht.

In een aparte bijlage (Excel-bestand, zie bijlage 1) zijn de respondenten en hun antwoorden vermeld, zodat de resultaten van de enquête als navolbaar en relevant beoordeeld kunnen worden.

7. Analyse verwant (toekomstig) aanbod (art. 5 lid 4)

Er zijn landelijk enkele verwante masteropleidingen op dit gebied. In deze paragraaf worden ze beschreven en wordt het eigene van de PThU-master benoemd.

De gegevens van DUO worden gebruikt om de instroom in deze opleidingen weer te geven. Het bestand ‘03b.-eerstejaars-ingeschrevenen-wo-domein-wo-2023’ is gebruikt. Dit bestand geeft het aantal eerstejaarsstudenten wo bachelor op peildatum 1 oktober 2023 weer (publicatiedatum 29 februari 2024)¹.

<i>Instelling</i>	<i>Opleidingsnaam, aantal EC en CROHO-nummer</i>	<i>Variant</i>	<i>Instroom 2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
Vrije Universiteit	Master Theologie & religiewetenschappen 180 EC (60825)	VT	23	24	23	19	20
		DT	5	5	5	5	<5
De masteropleiding Theologie en Religiewetenschappen leidt je in drie jaar (zes jaar in deeltijd) op tot een academisch geschoolde theoloog die is toegerust tot het ambt van predikant. Als je de masteropleiding hebt afgerond, kun je je aanmelden voor het kerkelijk examen bij de Doopsgezinde Broederschap in Nederland of de Hersteld Hervormde Kerk.							
Radboud Universiteit Nijmegen	Master Theologie 180 EC (60257)	VT	9	5	5	9	7
		DT	5	5	<5	<5	<5
Radboud University offers theology Master’s students a comprehensive 3 year academic programme in which they broaden their knowledge of theology and specialise in one of four disciplines of theology: Biblical Exegesis, History of Church and Theology, Practical Theology and Systematic Theology.							
Tilburg University (Tilburg)	Master Theologie 180 EC (60257)	VT	<5	5	5	0	0
		DT	5	5	7	0	0
Met de beroepsgerichte master Theologie word je opgeleid om een professionele rol van betekenis te spelen voor mensen die behoefte hebben aan spirituele oriëntatie of begeleiding, bijvoorbeeld als geestelijk verzorger of pastoraal werker. Verdiep jezelf in verschillende theologische disciplines gecombineerd met filosofie, geschiedenis, literatuur en sociale wetenschappen. De master Theologie kun je ook in deeltijd volgen.							
Tilburg University (Utrecht)	Master Theologie 180 EC (60257)	VT	18	20	20	24	19
		DT	7	11	12	15	15
Met de beroepsgerichte master Theologie word je opgeleid om een professionele rol van betekenis te spelen voor mensen die behoefte hebben aan spirituele oriëntatie of begeleiding, bijvoorbeeld als geestelijk verzorger of pastoraal werker. Verdiep jezelf in verschillende							

¹ https://duo.nl/open_onderwijsdata/hoger-onderwijs/aantal-studenten/inschrijvingen-eerstejaars-wo.jsp

theologische disciplines gecombineerd met filosofie, geschiedenis, literatuur en sociale wetenschappen. De master Theologie kun je ook in deeltijd volgen.							
Theologische Universiteit Apeldoorn	Master Theologie 180 EC (60257)	VT	30	37	41	38	39
De driejarige master Theologie aan de TUA is breed én diep. In deze master specialiseer je je verder, als vervolg op de bachelor theologie (die je volgde aan de TUA of elders). Naast deze uitgebreide specialisatie in de diepte vindt ook nog steeds studie in de breedte plaats. Wie deze master heeft afgerond, is dan ook all-round theoloog. Eenmaal afgestudeerd wordt een aanzienlijk deel van de alumni predikant (ruim de helft), met name in de Christelijke Gereformeerde Kerken, maar ook elders.							
Theologische Universiteit Utrecht	Master Theologie 180 EC (60257)	VT	34	27	21	20	21
		DT	5	13	20	17	18
Je kiest voor een Master Theologie Predikant (180 EC) omdat je graag predikant wilt worden. In die rol kun je in Gods Koninkrijk op een bijzondere manier dienstbaar zijn. Vanouds is deze universiteit vooral gericht op de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt, maar sinds 2018 ook op de Nederlands Gereformeerde Kerken							
Universiteit voor Humanistiek	Master Humanistiek 180 EC (60257)	VT	142	196	206	199	180
In de master Humanistiek word je vanuit het veelzijdige vakgebied geestelijke verzorging opgeleid om mensen, groepen en organisaties te begeleiden bij hun zoektocht naar een zinvol en menswaardig (samen)leven. Deze driejarige voltijdopleiding daagt je uit om complexe maatschappelijke vraagstukken waar niet direct een antwoord op is interdisciplinair te onderzoeken en te duiden vanuit filosofie, geschiedenis, sociologie en psychologie. Zo leer je ethische en levensvragen te plaatsen in de context van de huidige samenleving.							

Toelichting aantallen: in de databestanden van DUO worden alleen getallen weergegeven groter of gelijk aan 5. Om cellen te vertalen naar cijfers, is de volgende vertaling toegepast: alleen <5 blijft <5; <5 plus <5 wordt 5, <5 plus een getal is getal + 2, <5 plus 0 is <5.

De onderhavige masteropleiding onderscheidt zich van de masteropleidingen van de andere instellingen die theologische masteropleidingen aanbieden als academische beroepsopleiding voor predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland, zowel gemeentepredikanten als predikant geestelijk verzorgers. De opleiding richt zich volledig op de context van dit kerkgenootschap bij de theologische opleiding en vorming van studenten.

In die zin onderscheidt de opleiding zich zowel van theologische masteropleidingen die niet tegelijk ook ambtsopleiding zijn als ook van theologische masteropleidingen die weliswaar ook ambtsopleiding zijn maar niet opleiden voor het ambt van predikant van de Protestantse Kerk in Nederland.

8. Gevolgen voor de spreiding van het landelijk opleidingsaanbod (art. 9 lid 2)

Met het verplaatsen van de driejarige master Theologie van Amsterdam naar Utrecht, verandert slechts de locatie, zonder dat dit effect heeft op de instroom van de overige driejarige masteropleidingen in hetzelfde domein. Alleen de Theologie opleiding van de PThU leidt op tot predikant in de Protestantse Kerk. Studenten kiezen hier bewust voor, daar zal de wijziging van locatie geen belemmering voor zijn. De tevens in Utrecht gevestigde opleidingen van Tilburg University en de Theologische Universiteit Utrecht bedienen een volledig andere arbeidsmarkt. Verplaatsing van onze masteropleiding heeft derhalve geen invloed op de instroom van studenten in de masteropleidingen van deze twee universiteiten.

9. Afstemming (art. 4 lid 3)

Op 17 mei 2024 heeft in een extra vergadering van het Disciplineoverleg Religie en Theologie (DRT) afstemming plaatsgevonden over de voorgenomen verplaatsing van de driejarige masteropleiding. Bij het overleg waren de volgende bestuurlijk vertegenwoordigers van de partnerinstellingen aanwezig: Vrije Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Radboud Universiteit, Universiteit Utrecht, Theologische Universiteit Utrecht, Theologische Universiteit Apeldoorn. Deze instellingen hebben het voornemen van de PThU voor kennisgeving aangenomen en geen aanleiding daarin gezien om een zienswijze kenbaar te maken.

Bijlagen

Bijlage 1	PThU verplaatsing driejarige masteropleiding 06062024